

GIUSEPPE VERDI REQUIEM

Franjevačka crkva
sv. Ivana Krstitelja, Varaždin

7. studeni 2021. godine u 16 sati

In memoriam
na sve žrtve pandemije,

... et lux aeterna luceat eis.

GIUSEPPE VERDI

Messa da Requiem

Nema u koralnom repertoaru katoličke liturgije dramatičnijeg teksta koji govori o suočavanju s vlastitim postupcima i djelima, s rezimeom vlastitog života od sekvence *Dies irae, dies illa*, kao što nema ni dramatičnijeg uglazbljenja te sekvence od Verdijevog. Majstor glazbene drame, Verdi stavlja težište – kao prije njega samo Mozart, a nakon njega Berlioz, Dvorak, i Penderecki - upravo na taj dio katoličke mise za mrtve oblikujući ga kao središnji, najduži dio svojeg Requiema. Čak i u ostalim dijelovima koji su prije svega molitve za izbavljenjem i spasenjem te hvale Božjem milosrđu, probija dramatski ton tjeskobe i straha od konačnog suda što se posebice odnosi na zaključni *Libera me*, koji tek na samom kraju donosi smirenje.

Poticaj za nastanak Requiema bila je smrt talijanskog pisca Alessandra Manzonija s kojim je Verdi prijateljevao i kojemu se neizmјerno divio. Izведен je na prvu godišnjicu piščeve smrti 22. svibnja 1874. u crkvi San Marco u Miljanu. Prije toga je s uglazbljenjem *Libera me* sudjelovao u zajedničkom projektu s dvanaestoricom skladatelja u pisanju Requiema za Gioacchina Rossinija. Taj Requiem nije izведен za skladateljeva života (tek 1988. godine, dakle više od sto godina kasnije), ali je *Libera me* u ponešto izmijenjenoj verziji bio ishodište za nastanak njegovog samostalnog requiema te je u konačnici postao dramaturški i glazbeni rezime djela kao cjeline.

Nastao nakon gotovo cijelog Verdijevog opernog opusa (iza njega je napisao još samo *Otella* i *Falstaffa*), Requiem je – osim izvodilački *tour de force* - sukus skladateljevog glazbenog jezika i dramatskog izričaja: *bel canto*, opsežni, moćni, teksturom kompleksni zborovi, stupnjevanje napetosti harmonijom, ritmom i rastom zvukovne snage kako orkestra, tako i zbara i solista, dramatične cezure i nagli preokreti raspoloženja, solistička i zborska dramatska deklamacija, korištenje instrumenta za dočaravanje vanjskih efekata ... Budući profano glazbeno-scenska, njegova su glazbeno-izražajna sredstava na prvi pogled inkompatibilna sa sakralnom tematikom. Međutim Verdi crpi u egzistencijalno-emocionalnom, bitno ljudskom segmentu tekstualnog predloška pri čemu mu upravo glazbeno izražajna sredstva talijanske opere omogućavaju puni izražajni intenzitet. To je vjerojatno razlog što se Requiem vrlo često još naziva i „najboljom Verdijevom operom”.

Nataša Maričić

I. REQUIEM – KYRIE

Zbor

Requiem aeternam dona eis, Domine;
et lux perpetua luceat eis.
Te decet hymnus, Deus, in Sion,
et tibi reddetur votum in Jerusalem.
Exaudi orationem meam:
ad te omnis caro veniet.

Pokoj vječni daruj im, Gospodine,
i svjetlost vječna svjetila njima.
Tebi, Bože, dolikuje pjesma na Sionu
i tebi se ispuna zavjet u Jeruzalemu.
Usliši moju molitvu:
tebi dolazi svako tijelo.

Solisti, zbor

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.

II. SEQUENZA

Zbor

Dies irae, dies illa,
solvet saeculum in favilla,
teste David cum Sibylla.

Quantus tremor est futurus,
quando judex est venturus,
cuncta stricte discussurus!

Tuba mirum spargens sonum,
per sepultra regionem,
coget omnes ante thronum.

U dan onaj, u dan gnjeva,
ognjem svijet će sav da sijeva:
sa Sibilom David pjeva.

Kolik strah će na sve pasti
kada Sudac s višnjom vlasti
dođe pretrest' ljudske strasti!

S trublje čudan zvuk romoni,
u sva groblja budeć' roni
i pred prijestol mrtve goni.

Bas

Mors stupebit et natura,
cum resurget creatura,
judicanti responsura.

Smrt i narav zadijljene,
motre ljude oživljene,
na sud Božji sakupljene.

Mezzosopran, zbor

Liber scriptus proferetur,
in quo totum continetur,
unde mundus judicetur.

Judex ergo cum sedebit,
quidquid latet apparebit:
nil inultum remanebit.

Otvara se knjiga jada,
knjiga grešna ljudskog rada,
što će vagnut biti sada.

Kada Sudac sudit' stane,
sve će tajne biti znane,
sve grehote pokarane.

Sopran, mezzosopran, tenor

Quid sum miser tunc dicturus?
Quem patronum rogaturus,
cum vix justus sit securus?

Što će jadan tada zborit'?
Komu će se zagovorit',
gdje i dobre strah će morit'?

Solisti, zbor

Rex tremendae majestatis,
qui salvandos salvas gratis:
salva me, fons pietas.

Kralju strašne veličine,
dajuć' spas ko dar s visine:
spasi mene, pun miline!

Sopran, mezzosoprano

Recordare, Jesu pie,
quod sum causa tuae viae:
ne me perdas illa die.

Quaerens me, sedisti lassus;
redemisti crucem pacem:
tantus labor non sit causas.

Juste judex ultiōnis:
donum fac remissionis
ante diem rationis.

Sjeti se, o Spase mio,
da si za me putnik bio,
ne daj mi u paklu dio.

Ištući me trudan hoda,
spasenje mi križem poda,
zar da bude to bez ploda?

Višnji Suče, pravdo stroga,
sagrješenja prosti mnoga
prije dana osvetnoga.

Tenor

Ingemisco tamquam reus,
culpa rubet vultus meus;
supplicanti parce, Deus.

Qui Mariam absolvisti,
et latronem exaudisti,
mihi quoque spem dedisti.

Preces meae non sunt digne,
sed tu, bonus, fac benigne,
ne perenni cremer igne.

Inter oves locum praesta,
et ab haedis me sequestra,
statuens in parte dextra.

Uzdišem ko krivac hudi,
grijeh mi stidom lice rudi,
dršćuć' prosim - ne osudi!

Mariju si opravdao,
raj zločincu obećao,
pa i meni nadu dao.

Molitva mi nema moći,
al' Ti blag si, ne daj poći
u plam vječni mojoj zloči.

K ovčama svojim kreni,
među jarad ne daj meni,
s desne strane mene djeni.

Bas, zbor

Confutatis maledictis,
flammis acribus addictis,
voca me cum benedictis.

Oro supplex et acclinis,
cor contritum quasi cinis:
gere curam mei finis.

Kad potreseš grešnim svijetom,
plamenu ga predas kletom,
zovni mene s vojskom svetom.

Molim u svoj sniženosti,
srca puna skrušenosti:
daj mi umrijet' u milosti.

Solisti, zbor

Lacrymosa dies illa,
qua resurget ex favilla,
judicandus homo reus.

Avaj dana suza, straha,
kada grešni stvor iz praha
pođe k sudu posljednjemu.

Huic ergo parce, Deus.
Pie Jesu Domine:
dona eis requiem.
Amen.

Spase blagi, ti nas vodi
u dvor svetih nebesnika,
u zbor sretnih blaženika.
Amen.

III. OFFERTORIO

Solisti

Domine Jesu Christe, Rex gloriae:
libera animas omnium fidelum
defunctorum de poenis inferni
et profundo lacu.

Libera eas de ore leonis;
ne absorbeat eas tartarus,
ne cadant in obscurum.
Sed signifer sanctus Michael
repraesentet eas in lucem sanctam.
Quam olim Abrahae promisisti
et semini ejus.

Hostias et preces
tibi, Domine, laudis offerimus.
Tu suscipe pro animabus illis,
quarum hodie memoriam facimus.
Fac eas, Domine, de morte
transire ad vitam.

Gospodine Isuse Kriste, Kralju slave!
Izbavi duše svih vjernih mrtvih
od kazna paklenih,
iz dubokoga bezdana.

Izbavi ih iz usta lavljih,
da ih ne proždre ponor,
da ne padnu u tminu;
da ih sveti stjegonoša Mihael
privede u svetu svjetlost
kako nekoć obeća Abrahamu
i sjemenu njegovu.

Žrtve i molitve hvale
Tebi, Gospodine, prinosimo:
primi ih za duše onih
kojih se danas spominjemo.
Daj, Gospodine, da od smrti
prijeđu u život.

IV. SANCTUS

Dvostruki zbor

Sanctus, sanctus, sanctus,
Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt coeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis!

Benedictus qui venit in nomini Domini.
Hosanna in excelsis!

Svet, svet, svet,
Gospodin Bog Sabaoth.
Puna su nebesa i zemlja slave Tvoje.
Hosana u visini!

Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje.
Hosana u visini!

V. AGNUS DEI

Sopran, mezzosopran, zbor

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem sempiternam.

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijeha svijeta,
daruj im pokoj.
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijeha svijeta,
daruj im pokoj vječni.

VI. LUX AETERNA

Mezzosoprano, tenor, bass

Lux aeterna luceat eis, Domine,
cum sanctis tuis in aeternam;
quia pius es.

Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis,
cum sanctis tuis in aeternam;
quia pius es.

Svetlost vječna svjetlila im, Gospodine,
sa svetima Tvojima u vijeke,
jer si milostiv.

Pokoj vječni daruj im, Gospodine,
i svjetlost vječna svjetlila njima,
sa svetima Tvojima u vijeke,
jer si milostiv.

VII. LIBERA ME

Soprano, zbor

Libera me, Domine, de morte aeterna
in die illa tremenda;
quando coeli movendi sunt et terra:
dum veneris judicare saeculum per ignem.

Tremens factus sum ego et timeo,
dum discussio venerit atque ventura irae,
quando coeli movendi sunt et terra.

Dies irae, dies illa calamitatis et miseriae;
dies magna et amara valde.

Requiem aeternam, dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.

Oslobodi me, Gospodine, od smrti vječne,
u dan onaj
strašni kad se stanu kretati nebesa i zemљa.
Dok budeš dolazio suditi svijet ognjem.

Uzdrhtao sam ja, i strašim se
dok dolazi pretresanje
i buduća srdžba.

Dan onaj, dan srdžbe, bijede i nevolje,
dan velik i gorak jako.

Pokoj vječni daruj im, Gospodine,
i svjetlost vječna svjetlila njima.

* * *

Sopranistica **Valentina Fijačko Kobić** (rođena u Varaždinu) jedna je od najznačajnijih umjetničkih osoba na aktualnoj hrvatskoj opernoj sceni, a podjednako je često prisutna i na koncertnom podiju. Njezinu sugestivnu pjevačku i glumačku umijeće te iznimnu interpretacijsku spontanost jednakom dobro poznaju posjetitelji nacionalnih kazališnih kuća u Splitu, Zagrebu, Rijeci i Osijeku, ali i publika svih značajnih glazbenih festivala koji se održavaju u Hrvatskoj u protekla dva desetljeća.

Pjevanje je počela učiti u rodnom gradu Varaždinu. Studij pjevanja upisala je na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu, gdje je diplomirala i magistrirala u razredu Lidije Horvat Dunjko, a usavršavala u Beču pod pedagoškim vodstvom *Kammersängerin Olivere Miljaković*. Tijekom školovanja sudjelovala je na brojnim hrvatskim i inozemnim natjecanjima, a u dva je navrata osvojila prvu nagradu na Natjecanju učenika i studenata glazbe i plesa (Dubrovnik, 2001. i 2003.). Tijekom studija nagrađena je Dekanovom nagradom Muzičke akademije i Rektorovom nagradom Sveučilišta u Zagrebu, a kao najuspješnija studentica Odsjeka za pjevanje Muzičke akademije u Zagrebu dobila je nagradu koja nosi ime zaslужne pjevačke pedagoginje Marije Borčić. Spomenutim

nagradama valja pribrojiti još dva priznanja: Nagradu *Ivo Vuljević* za najuspješnijeg mladog glazbenika u godini 2003. te Nagradu Zagrebačke filharmonije i PBZ American Expressa za najuspješnijeg mladog glazbenika u 2004. godini. Operni, pak, dosezi Valentine Fijačko Kobić također su zarana prepoznati i potvrđeni trima značajnim strukovnim priznanjima: Nagrada hrvatskog glumišta (2007.), Nagrada *Antun Marušić* koju joj je dodijelilo Hrvatsko narodno kazalište u Splitu za iznimne uspjehe u sezoni 2007./2008., Nagrada *Milka Trnina* (2008.), te godišnja Nagrada "Marijana Radev" Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu 2014. i 2018. za najbolja umjetnička ostvarenja. Za iznimani i kreativan stvaralački opus u području glazbene umjetnosti 2019. odlikovana je Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića, a 2021. dobitnica je Godišnje nagrade Vladimir Nazor.

Godine 2001. debitirala je na sceni Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu kao Lauretta u operi *Gianni Schicchi* Giacoma Puccinija. Od rujna 2003. do konca 2006. bila je solistica Opere Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku, a od siječnja 2007. do lipnja 2018. godine članica je Opere Hrvatskog narodnog kazališta u Splitu. U lipnju 2018. postaje prvakinja opere Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu. Kako je Valentina Fijačko Kobić punih 20 godina kontinuirano prisutna na scenama svih četiriju hrvatskih nacionalnih opernih kuća (Split, Zagreb, Rijeka i Osijek), s pravom se može reći da je upravo ona pjevačka miljenica sveukupne hrvatske operne publike.

Kao koncertna pjevačica, sopranistica Valentina Fijačko Kobić nastupa često, surađujući sa svim vodećim hrvatskim dirigentima, simfonijskim ansamblima, te pijanistima i orguljašima. I u tom apstraktnom glazbenom kontekstu, lišenom magije kazališne scene, umjetnica je ostvarila cijeli niz sugestivno iznesenih solističkih dionica u stilski vrlo raznolikim vokalno-instrumentalnim partiturama Giovannija Pergolesija, Wolfganga Amadeusa Mozarta, Gioachina Rossinija, Giuseppea Verdiјa, Juraja Wiesnera Morgensterna, Richarda Straussa, Leoša Janáčeka, Arthur-a Honeggera, Benjamina Brittena i Igora Kuljerića, kao i cijelu paletu umjetničkih popijevki i sakralnih skladbi hrvatskih i svjetskih skladatelja.

Francesca Provvisionato

Mezzosopraničica snažnog kulturnog i glazbenog porijekla, dokazanog sveučilišnom diplomom iz suvremenih stranih jezika i književnosti te diplomom iz klavira, Francesca Provvisionato započela je svoju karijeru mezzosopraništice nakon što je s odličnim ocjenama diplomirala solo pjevanje. Trenutno je na specijalizaciji pod vodstvom Mo Sergija Bertocchija.

1990. godine dobila je prvu nagradu na Međunarodnm natjecanju za pjevače pod nazivom "Toti dal Monte" u Trevisu izašavši po prvi puta na pozornicu u tada nadolazećoj opernoj sezoni gdje je igrala ulogu Cherubina u *Le Nozze di Figaro* pod ravnateljem Mo Petera Maaga.

Od tada je pjevala u glavnim kazališnim kućama u Italiji i inozemstvu kao što je Ancona (Teatro delle Muse, kod ponovnog otvaranja tog kazališta u listopadu 2003. s operom *Idomeneo* u ulozi Idamante), Bologna (Comunale), Catania (Teatro Massimo

“V. Bellini”), Firenca (Comunale), Milano (Teatro alla Scala e Piccolo Teatro), Modena (Comunale), Napulj (Conservatorio, San Carlo), Parma (Teatro Regio), Rim (Santa Cecilia), Amsterdam, Lausanne (Municipal), Montpellier (Opeéra Berlioz), Frankfurt (Operntheater), Berlin (Staatsoper), Budimpešta (Opera House), München (Staatsoper), Zürich (Opernhaus), Lyon (Opéra), Trst (G. Verdi), radeći s najistaknutijim dirigentima kao što su Alessandrini, Bolton, Curtis, von Dohnányi, Gatti, Jacobs, Muti, Oren, Viotti, gdje je dobivala viske ocjene kako kritike tako i publike. U njenom nedavnom intervjuu koji je dala Operi International, G. Dominique Meyer ju je naznačio kao jednu od trenutno najznačajnijih talijanskih mezzosopranistica. Njena trenutna aktivnost obuhvaća uloge u više od dvadeset opera te širok raspon koncertnog repertoara, od baroka (Monteverdi, Händel, Vivaldi, Hasse) preko “francuskog repertoara” (Stéphano, Siebel, Nicklausse), sve do glazbe 20. stoljeća (Berg, Debussy, Stravinsky, Ravel), fokusirajući se na vodeće uloge tipa “belcanto” kao što je uloga Idamante u Mozartovoj operi *Idomeneo* (Staatsoper Berlin), Sesto, Annio, Dorabella, Zerlina, Donna Elvira, Cherubino te Rossinijeve Rosina (Opernhaus Zürich) i Cenerentola.

Francesca ima poziv nekoliko poznatih glazbenih izdavačkih kuća za koje će snimiti cijeli niz djela klasične glazbe, a koja će izvoditi s uvaženim svjetskim imenima.

Stjepan Franetović (Stari Grad, Hvar, 1974.) prvak je Opere Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu. Diplomirao je pjevanje na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji u razredu Miljenke Grđan. Nastupao je kao Cavaradossi u Puccinijevoj *Tosci*, kao Lenski u operi *Evgenij Onjegin* P. I. Čajkovskog, Rodolfo u Puccinijevoj operi *La Bohème*, Don Carlo u Verdijevu *Don Carlu*, Vojvoda od Mantove u Verdijevu *Rigolettu*, Nemorino u Donizettijevu *Ljubavnom naptiku*, Rinuccio u Puccinijevoj operi *Gianni Schicchi*, Florville u Rossinijevu *Il signor Bruschino*, Bastien u Mozartovoj operi *Bastien i Bastiena*, Alfred u Straussovu *Šišmišu*, Juranić i Sokolović u Zajčevu *Nikoli Šubiću Zrinjskom*, Mića u Gotovčevu *Eri s onoga svijeta*, Adel u Hatzevoj *Adel i Mare*, Tonči u Tijardovićevu *Spliškom akvarelu*, Pijetao u Stravinskijevu *Renardu* te kao Steva u Janáčkovoju *Jenůfi*. Za doprinos u operi *Marco Polo* Tana Duna 2001. godine nominiran je za Nagradu Hrvatskog glumišta. Kao solist nastupao je sa Zagrebačkom filharmonijom, Cantus Ansambrom, Orkestrom Oružanih snaga Republike Hrvatske, francuskim ansamblom Dialogos, Jazz orkestrom HRT-a, Zborom HRT-a, Simfonijskim orkestrom HRT-a, Dubrovačkim simfonijskim orkestrom, zborom Palma i brojnim drugima. Član je Faroskih kantadura iz Staroga Grada te klape Jelsa.

Christoph Seidl, bas - diplomirao je operu, lied i oratorij na Universität für Musik und darstellende kunst u Beču u klasi prof. Ralfa Döringa, prof. KS Roberta Holla i prof. Floriana Boescha. U jesen 2020. postaje stalni član ansambla u Aalto teatru u Essenu. U studenom 2021. izvodi Wagnerovog Rheingolda u koncertnoj izvedbi u filharmoniji u Kölnu i u Concertgebouw u Amsterdamu pod vodstvom Kent Nagana.

Između 2016. i 2020. je bio stalni član ansambla u Staatstheater am Gärtnerplatz u Münchenu, gdje je pjevao mnoge važne uloge, između ostalog Sarastro (W.A. Mozart: Čarobna frula), Commentadore (W.A.Mozart: Don Giovanni) i Sparafucile (G. Verdi: Rigoletto). 2016. godine gostovao je u Americi koncertnim izvedbama Mozartove opere *Idomeneo* u Lincoln centru u New Yorku, pod ravnanjem Renéa Jacobsa. Pjevao je i u Boljšoj Teatr u Moskvi, i to kao Mago u Händelovoju operi *Rinaldo*. 2014.-2016. je bio član mladog ansambla u Theater an der Wien u Beču.

Ljeto 2013. godine provodi u Salzburgu. Kao sudionik young singers projekta između brojnih uloga tamo je tumačio i ulogu Osmina iz Mozartove *Otmice iz Saraja* za djecu. Debitirao je 2013. godine u Zürichu ulogom u Šostakovićevoj operi *Lady Macbeth Mcenskog okruga*, a već sljedeće godine postaje članom istog opernog studija.

Suradivao je s mnogim poznatim dirigentima, kao što su Bertrand de Billy, Sebastian Weigle, Fabio Luisi, Nello Santi, René Jacobs, Antonio Pappano, Theodor Currentzis, Thomas Hengelbrock, Kent Nagano i dr. Uz operne uloge Cristoph Seidl ima i vrlo opsežan koncertni repertoar. Kraj tridesetak različitih misa i rekвијema ovaj mladi austrijski bas pjevao je i mnoge oratorije, kao što su primjerice *Stvaranje svijeta* i *Stabat mater* J. Haydna, Rossinijev *Stabat Mater* te Verdijev *Requiem*.

Andelko Igrec je završio studije kompozicije, crkvene glazbe i orkestralnog dirigiranja na Sveučilištu za glazbu u Beču. Među njegovim profesorima su Hans Haselböck, Erwin Ortner, Ivan Eröd, Uroš Lajovic i Johannes Wildner. Od 1999. do 2017. bio je katedralni orguljaš i zborovoda u Varaždinu.

Kao dirigent ili skladatelj surađuje s Varaždinskim i Hrvatskim komornim orkestrom, Zborom i Orkestrom Hrvatske radiotelevizije, Zagrebačkom filharmonijom, Hrvatskim baroknim ansamblom, kao i mnogim međunarodnim ansamblima.

Niz godina djelovao je kao predavač na Institutu za crkvenu glazbu u Zagrebu i Orguljaškoj ljetnoj školi u Šibeniku.

Posebno mjesto u njegovu djelovanju zauzima varaždinski zbor "Chorus angelicus" s kojim je, kao osnivač i zborovoda, prošao razvojni put od zbora mladih, katedralnog zbora, do izvedbenog tijela koje s velikim entuzijazmom izvodi i najzahtjevnija djela klasične glazbene literature.

Među nagradama se ističu skladateljska nagrada "Josip Štolcer Slavenski", "Jurica Murai" za orguljski recital na Varaždinskim baroknim večerima, "Ivan Lukačić" za Bachovu Muku po Ivanu, Diploma "Milka Trnina" Hrvatskog društva glazbenih umjetnika te poticajne nagrade Ministarstva kulture..

Nosači zvuka s njegovom glazbom (Pashalne slike, Kyrie, Psalmi, Pjesme štovanja i hvale, Glasi veseli...) više puta su nagrađivani, među ostalim i hrvatskom diskografskom nagradom "Porin".

Mješoviti pjevački zbor **Chorus angelicus** oratorijski je zbor koji djeluje na području Varaždina, a okuplja profesionalne i amaterske pjevače svih dobnih skupina. Zbor je 1999. godine osnovao mo. Andelko Igrec, akademski dirigent, skladatelj i orguljaš, isprva kao zbor varaždinske katedrale, dok od 2018. godine zbor djeluje kao udruga građana. U 20 godina postojanja zbor redovito izvodi velebna djela svjetske kulturne baštine: J. S. Bach: *Muka po Ivanu i Misa u h-molu*, G. F. Händel: *Mesija*, C. Orff: *Carmina burana*, J. Haydn: oratorij *Stvaranje svijeta*, C. Monteverdi: *Vespro della beata Virgine*, J. Rutter: *Magnificat*, A. Bruckner: *Te Deum*, W. A. Mozart: *Krunidbená misa*, *Requiem*, A. Vivaldi: *Gloria*, C. Ph. E. Bach: *Magnificat*, A. Honegger: *Kralj David*.

Za izvedbu *Muke po Ivanu* J. S. Bacha zbor je 2016. godine primio Nagradu *Ivan Lukačić* Varaždinskih baroknih večeri, dobitnik je nagrada *Milka Trnina* Hrvatskog društva glazbenih umjetnika za 2018. godinu te plakete Grada Varaždina za 2010. godinu.

Također, zbor često izvodi i snima nosače zvuka djela mo. Igreca (*Pjesme štovanja i hvale, Kyrie, Glasi veseli*) za što je primio i nagradu *Porin* 2010. godine te nominaciju za *Porina* 2016. godine. Ukupno je izdano deset nosača zvuka: *W. A. Mozart: Requiem*, *Božić u varaždinskoj katedrali*, *Velika nam djela učini Gospodin*, *A. Igrec: Kyrie*, *A. Igrec: Psalmi*, *A. Igrec: Pjesme štovanja i hvale*, *J. S. Bach: Muka po Ivanu, 20 godina: Glazbeni ulomci iz velikih djela baroka i klasične*, *A. Igrec: Glasi veseli*, *F. Mendelssohn: Iljija*.

Zbor je tijekom godina surađivao s vrhunskim orkestrima (Hrvatski barokni ansambl, Varaždinski komorni ansambl, orkestar *Accademia Bizantina* iz Ravene, Zagrebačka filharmonija, Simfonijski orkestar *Savaria* iz Szombathelya...), dirigentima (Vladimir Kranjčević, Tomislav Fačini, Josef M. Döller, Ottavio Dantone, Hidemi Suzuki...) te solistima (Ivana Lazar, Margareta Klobočar, Matija Meić, Lidija Horvat Dunjko, Martina Gojčeta Silić, Hugo Hymas, Krešimir Stražanac, Sonja Runje, Armando Puklavec, Monika Cerovčec...). Osim nastupa diljem Hrvatske, zbor je gostovao i u Austriji (Graz, Beč, Baden), Izraelu, Italiji i Mađarskoj.

Osim koncertne djelatnosti, zbor u školama u manje razvijenim dijelovima Hrvatske održava radionice o baroku, renesansi i zborском pjevanju s ciljem približavanja kulturnih programa i sadržaja djeci kojoj oni nisu dostupni. Navedeni program i radionice su već četiri godine uspješno prihvaćeni i realizirani na natječaju Ministarstva kulture i Ministarstva znanosti i obrazovanja u sklopu projekta *Ruksak pun kulture*.

<https://chorusangelicus.hr>

Ensemble Koinonía (grč. zajednica, javni duh) je zbor koji se javnosti prvi put predstavio u Bečkoj koncertnoj dvorani (Wiener Konzerthaus) s Mozartovim Requiemom u Mozartovo godini, 1991, kao *Chorgemeinschaft BORG Hegelgasse 12*. Zbor su sačinjavali učenici glazbe i studenti koje je povezala radoš zajedničkog muziciranja. Budući da su od 1991. mnogi učenici i studenti glazbe završili školovanje i ostali vjerni zboru, 2003/04 je osnovan neovisni komorni ansambl - Ensemble Koinonía – koji je ostvario vlastite koncerte, koprodukcije te gostovanja kod drugih ansambala (npr. kod Wiener Lehrer-A-Cappella-Chor, Wiener Evangelische Kantorei, Cantus Novus). Zbor je osim toga surađiva u

nizu koncerata s Wiener Mozart Orchester. U protekle 23 godine, otkad ansambl vodi Hans Hauseither, zbor je proradio gotovo sva velika djela zborske literature: Händelovog *Mesiju*, Haydnova *Stvaranje svijeta i Godišnja doba*, Bachov *Božićni oratorij i Misu u b-molu*, Mozartovu *Misu u c-molu*, Brahmsov *Njemački requiem*, Verdijev *Requiem*, Orffovu *Carminu buranu* itd. Zbor je snimio i nekoliko nosača zvuka, a djeluje i kao operni zbor.

Savaria simfonijski orkestar se tijekom proteklih desetljeća svrstao u red renomiranih predstavnika glazbenog života Mađarske. Njegov repertoar se sastoji od klasičnih, romantičnih i modernih djela 20. stoljeća. Osim izvođenja simfonijskih koncerata, ansambl sudjeluje i u opernim izvedbama na visokoj razini. Stalan je sudionik različitih mađarskih i međunarodnih festivala, poput „Proljetnog festivala Szombathely“, „Panonskih jeseni“, „Svečanih tjedana“ u Sopronu, Međunarodnog seminara i festivala „Bartók“. Za iznimne umjetničke zasluge, ansambl je 1990. primio nagradu „Béla Bartók – Ditta Pásztor“.

Savaria simfonijski orkestar ima vodeću ulogu i u izvedbi suvremene glazbe. 2000. je primio nagradu Glazbene zaklade ARTISJUS za iznimna dostignuća u izvedbi i promociji mađarskih glazbenih djela. Umjetnička razina orkestra je potvrđena i na radijskim i televizijskim nastupima i snimkama. Orkestar je poznat diljem Europe. Uspješna koncertiranja vode ga u Francusku, Njemačku, Nizozemsku, Slovačku, Luxemburg, Švicarsku, Tursku, Irsku, Italiju i druge europske zemlje, te Južnu Koreju. Redovito nastupa po austrijskim gradovima.

Orkestar je surađivao sa svjetski poznatim dirigentima i solistima kao što su Kobayashi Ken-Ichiro, John Cage, Tamás Vásáry, Colman Pierce, Péter Eötvös, László Somogyi, János Ferencsik, Lajos Rajter, Gidon Kremer, John Ogdon, Dimitri Alexejev, István Ruha, György Sebök, Carlo Zardo, Pavel Kogan, Natalia Guttmann, Miklós Perényi, Csaba Onczay, Zoltán Kocsis, Sylvia Sass, Jenő Jandó, István Matuz i Vilmos Szabadi.

S mješovitim zborom “Chorus angelicus” orkestar je već sudjelovao u oratoriju “Stvaranje svijeta” J. Haydna na obljetničkom koncertu uz dvadesetu obljetnicu Varaždinske biskupije i izvedbi oratorija “Ilija” F. Mendelssohna-Bartholdya. Koncertnu dvoranu Bartók Savaria simfonijiskog orkestra u kojem orkestar redovito osim koncerata održava i pokuse, resi izvanredna akustika. Dvorana se nalazi u bivšoj sinagogi. Više o orkestru možete pronaći na sljedećim internetskim stranicama: www.sso.hu.

* * *

Vašim dobrovoljnim prilogom podupirete naš rad.

§

*Zahvaljujemo svima koji su omogućili ovaj projekt, posebno braći franjevcima,
te varaždinskim župama sv. Nikole i sv. Josipa koji su nam velikodušno
otvorili svoja vrata.*